

staat van ontbinding, zodat het kunstwerk (sic!) voortdurend van aanzien verandert. Een afzuiginstallatie moet voorkomen dat de stank in expositieruimtes doordringt, waardoor, zegt Hirst, een extra vervreemdend effect wordt verkregen.'

Kunst dus. Maar niet origineel! Want reeds afgelopen augustus toog ik naar de tentoonstelling Triple X '95, in de Amsterdamse Westergasfabriek. In het bijzonder werd mijn belangstelling geprikkeld door het geëxposeerde werk van de Nederlandse kunstenaar Martin uit den Bogaard, 'Death equals life'. Uit den Bogaard wil, zo leerde mij de bijbehorende catalogus, 'het groeiproces laten zien van de dood terug naar de materie. Hij exposeert met in staat van ontbinding verkerende vruchten, palingen, muizen, vogels en koeieorganen.' Aan deze woorden was weinig teveel. In een apart expositiezaaltje (voorzien van de waarschuwing dat men de ruimte geheel op eigen risico betrad) waren tentoongesteld respectievelijk een infuusstandaard met een zakje rottend bloed, een tiental glazen bakjes met rottende varkens- en schapenkoppen, en een complete hond (van het merk Labrador) die eveneens in verregaande staat van ontbinding verkeerde. Vooral de hond was boeiend om te zien. Het kadaver dreef in een circa 10 centimeter diepe plas koffiekleurig rottingsasp en was voorzien

van ettelijke maden die intussen ook waren doodgegaan. De grote glazen kist waar Kazan in lag te ontbinden was via een doorzichtig plastic slangetje en een gaatje in het raam verbonden met de buitenwereld. Daardoor konden de meest kwalijke dampen ontsnappen. Niettemin was de ruimte bezwangerd met de wee-zoete geur van rottend zoogdiervlees.

Wanneer je kunst definieert als een cultuuruiting die tot doel heeft om aan te zetten tot nadenken, tot controverse en tot discussie, dan is dit inderdaad kunst. Een genoeg om naar te kijken is het echter niet, behalve voor de medewerker van een natuurhistorisch museum die wee-zoet wordt herinnerd aan de geur van de maceratieruimte in zijn eigen instituut. En die slechts twee conclusies kan trekken. Ten eerste moet straks, na de ingebruikname van de nieuwe maceratieruimte, dit pantheon der vergankelijkheid voor het publiek worden opengesteld. Al snuivend kunnen de bezoekers worden geconfronteerd met 'de angstaanjagende tegenstelling tussen leven en dood'. En ten tweede bestaat de collectie van het Natuurmuseum uit maar liefst 200.000 kunstobjecten die elk op hun eigen wijze die tegenstelling proberen vast te houden. Met zoveel kunstvoorwerpen is ons museum in één klap gaan behoren tot de grotere kunstmusea. Ik betwijfel zelfs of Museum Boijmans Van Beuningen groter is.

Museumnieuws

De bouw: bijna klaar

Met de verbouwing van Villa Dijkzigt en de constructie van de vier glazen loopbruggen die de villa met onze nieuwbouw verbinden, gaat het nu snel. Als ook de zwaarwegende laatste loodjes volgens plan klaar zijn, wordt ons nieuwe museum begin mei door de aannemer opgeleverd. Inmiddels is er al weer ruim twee jaar gebouwd, nadat op 28 februari 1994 de eerste handeling werd verricht door wethouder Van den Muijsenberg. (Overigens valt het museum sinds afgelopen week onder een andere wethouder, J. van der Tak, die de vertrokken wethouder

R. Smit is opgevolgd en die een deel van de portefeuille van Van den Muijsenberg daarbij heeft overgenomen.)

Er wordt nu nog volop gehakt en gebroken, vooral aan de nieuwe ingangspartij van de villa, en in de kelders. Nadat de kelders zijn uitgegraven teneinde extra depotruimte te creëren kwam men tot de conclusie dat de oude Villa Dijkzigt geheel niet gefundeerd was. Altijd hadden we gedacht dat er houten palen onder het gebouw hadden gezeten, maar dat bleek niet het geval. Dit verklaart ook de enorme scheefstand

van het gebouw. Metingen hebben nog weer aangetoond dat het gebouw ijverig bleef zakken: de noordwestelijke punt is gedurende de afgelopen vijf jaar zelfs 55 millimeter verder in de Rotterdamse prut weggezakt. Er werd voorspeld dat rond het jaar 2010 zonder rigoureus ingrijpen het gebouw zou kunnen worden gesloopt! Om die reden is op het laatste moment besloten om het gebouw te funderen op maar liefst 103 betonnen palen, die door middel van een trillingsarme techniek zijn aangebracht. Vervolgens is het bakstenen gebouw letterlijk aan die palen opgehangen. Aan de scheefstand zelf is niets gedaan, maar verder scheefzakken is in elk geval voorkomen. Hoe dan ook, stucadoors smeren momenteel de wanden strak, de parketleggers zijn bezig om het gebouw van esdoorn strokenparket te voorzien, de installateur hangt de lampen op en de liftbouwer is bezig om een lift te installeren. Wie ooit op de eerste verdieping is geweest voordat de verbouwing begon, weet straks niet wat hij ziet. Waar ooit de WTKG bibliotheek zat, is nu een personeelskantine en in de oude werkplaats bevinden zich de lift en het herentoilet. We hopen u spoedig in het omgetoverde rijksmonument te kunnen ontvangen!

Bedrijfsdonateurs

Bij deze Straatgras zult u een kleurige bijlage aantreffen. Het is de nieuwe brochure die tot doel heeft om bedrijfsdonateurs te werven. De inhoud van de brochure spreekt voor zich. Aan u als Straatgraslezer hebben we echter een verzoek: wanneer u een bedrijf heeft, kunt u overwegen om bedrijfsdonateur te worden. Als u geen bedrijf heeft, kent u vast wel iemand in die positie. In dat geval willen we u verzoeken om deze kennis, dit familielid of deze buurman te vragen om bedrijfsdonateur te worden. Met meer dan 400 Straatgraslezers als ambassadeurs voor het Natuurmuseum moet het lukken om een grote kring van bedrijfsdonateurs op te bouwen. Helpt u ons daarmee?

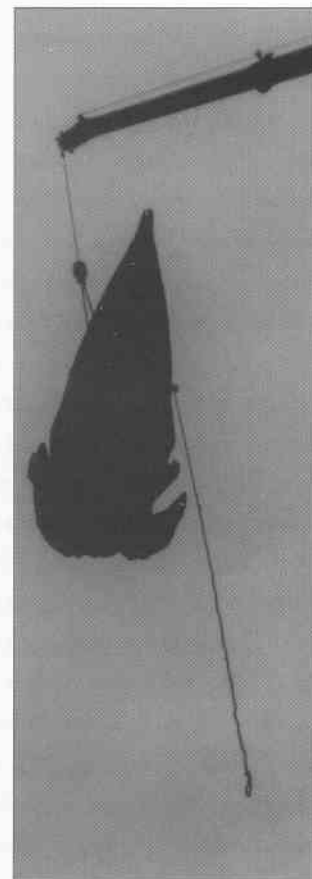
Potvis in delen in Rotterdam

Het potvis skelet is in Rotterdam. Woensdag 20 december 1995 vond het transport plaats van de schedel en 11 januari werd de rest van het

skelet - in delen - naar Rotterdam overgebracht. Voor het vervoer van de schedel van het Nationaal Natuurhistorisch Museum in Leiden naar de tijdelijke opslagplaats op het terrein van het Containeroverslagbedrijf HRT in de Botlek werd dankbaar gebruikgemaakt van de expertise van de firma Contship Containerlines Nederland BV die niet alleen het transport maar ook de huur van de container en de tijdelijke opslag sponsoorde. Inmiddels is een projectgroep bestaande uit preparateurs, een constructeur en de collectiebeheerder zoogdieren in het leven geroepen die zich sterk maakt om het skelet voor het einde van het jaar zijn vaste plek in de glazen voorhal van de nieuwbouw te geven. Als voorproefje zijn de onderkaak, de tanden, een viertal wervels, een schouderblad en rib alvast tentoongesteld.

Grote aanwinst: giraffe

Alhoewel we het formaat van een potvis waarschijnlijk niet meer zullen evenaren, mocht aanwinstnummer 96-048 er ook zijn: een volwassen mannelijke netgiraffe *Giraffa camelopardalis reticulata*. Het gaat om 'Como' die in 1980 in de Dierentuin van Duisburg werd geboren en sinds 1982 in Diergaarde Blijdorp leefde.

de potvis schedel wordt in de Contship-container getakeld

(foto: Jelle Reumer)

Erwin Kompanje en Hans Post (rechts) prepareren voorzichtig de huid van de giraffe los; op de achtergrond snijdt John Vegers de botten schoon.

(foto: Kees Moeliker)

Het onfortuinlijke dier kwam 10 maart met zijn nek vast te zitten tussen de tralies en leek nadat hij uit zijn benarde positie was bevrijd - ondanks de shock waardoor hij door z'n poten was gezakt - er weer bovenop te komen. Later die week bleek Como toch ernstig te verzwakken. Vrijdag 15 maart kreeg hij zijn hals niet meer opgetild en besloot men het dier uit zijn lijden te verlossen. Blijdorp, op de hoogte van ons voornemen om de in 1987 grotendeels verloren gegane zoogdierencollectie aan te vullen, seinde ons direct in over de dood van Como. De in allerijl opgetrommelde preparatieploeg (Erwin Kompanje, John Vegers en Martijn Weeber) ging om 15.00 uur aan de slag, geholpen door Diergaardemedewerkers Hans Post en Wim Fontijne. De firma Messet bv uit Bleiswijk leverde (binnen een uur!) een set vlijmscherpe messen af. Er was namelijk haast geboden omdat een giraffenhuid niet ingevroren mag worden (de haren laten dan onherroepelijk los). Terwijl dierenartsen sectie op het kadaver pleegden, werkten de preparateurs hard door. Tegen middernacht was de klus geklaard. De botten

een team van Manifesta 1 op werkbezoek in het Natuurmuseum; van boven naar beneden: Katalin Néray (curator, Boedapest), Barbara Boomsma (stagiaire, Manifesta 1), Andrew Renton (curator, London), Rosa Martinez (curator, Barcelona), Hans-Ulrich Obrist (curator, Parijs-Wenen), Jolie van Leeuwen (coördinator, Manifesta 1) en Jelle Reumer (directeur, Natuurmuseum).

(foto: Kees Moeliker)

waren ontdaan van vlees en de huid werd ingezouten met 30 kilo zout. Preparateur Herman Aartsen uit Best zal de giraffe opzetten. Het skelet zal voorlopig los bewaard worden.

Manifesta 1 komt

Een nieuwe Europese biënnale voor hedendaagse kunst, genaamd Manifesta, gaat deze zomer in Rotterdam van start. Van 9 juni t/m 18 augustus zal dit unieke kunstproject in meer dan tien Rotterdamse culturele instellingen langs de as Museumpark - Witte de Withstraat plaatsvinden. Ook in het Natuurmuseum! De bovenverdieping van de dan gerestaureerde villa, zal helemaal in het teken van Manifesta 1 staan. De vijf onafhankelijke tentoonstellingsmakers ('curatoren') uit evenzoveel Europese landen hebben speciaal voor het Natuurmuseum kunstenaars geselecteerd die werk maken waarin biologische structuren en evolutionaire processen een rol spelen. Wat Nedko Solakov (Sofia), Huang Yong Ping (Parijs), Suchan Kinoshita (Maastricht), Mat Collishaw (London), Tamara Grcic (Frankfurt), Paco Vacas (Valencia), Roman Ondak (Slowakije) en Patrick van Caekenbergh (Gent) het publiek zullen voorschotelen is ook voor ons nog mistig.

Museumweekend 20 en 21 april

Op 20 en 21 april is is het Nationaal Museumweekend. Wij zijn dan gratis toegankelijk en op beide dagen zijn de collectiebeheerders die de tentoonstelling DIERBAAR BEZIT samenstelden aanwezig om hun keuze toe te lichten. Ook vinden er demonstraties van het prepareren van vogelskeletten, balgen en skeletten plaats.

Agenda

t/m 9 juni

DIERBAAR BEZIT

t/m 9 juni

LIBELLEN BIJTEN NIET

foto's van Bas Teunis

9 juni t/m 18 augustus

MANIFESTA 1

7 mei, 20.00 uur

lezing over libellen door Bas Teunis

NATUUR
MUSEUM
ROTTERDAM

COLOFON

•Straatgras

is een kwartaaluitgave van het Natuurmuseum Rotterdam

waarin opgenomen mededelingen van de Vereniging Natuurmuseum Rotterdam N.M.R.

•ISSN: 0923-9286

•Eindredactie:

Kees Moeliker

•Vormgeving:

Erik van Broekhuizen

•Drukwerk:

Rocka Reprografie bv

•Oplage: 500 ex.

•Teksten:

Kees Moeliker,

Jan Nieuwenhuis,

Kees Plaisier,

Jelle W.F. Reumer en

Bas Teunis

•Foto's:

Ditty van Duijn,

Rob 't Hart,

Frans de Jong,

Kees Moeliker,

Jelle Reumer en

Bas Teunis

•Adres:

Natuurmuseum Rotterdam

Westzeedijk 345

(in het Museumpark)

3015 AA Rotterdam

•Correspondentie:

Postbus 23452

3001 KL Rotterdam

telefoon: 010-436 42 22

fax: 010-436 43 99

•Openingstijden:

dinsdag t/m zaterdag:

10:00 -17:00

zon en feestdagen:

11:00 -17:00